

3. Sınıf “Türk Kültürü Tarihi” Soru Bankası

1. Hotan halkının kadınları aynen erkekler gibi ata binerler, kürk ve şalvar giyerler ve selamlaşmada erkekler gibi dizlerini yere kadar büklerlerdi.

Yukarıdaki bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Hukuksal alanda kadın – erkek eşitliği vardır.
- B) Evlilik devlet kontrolü altındadır.
- C) Toplumsal alanda kadın – erkek eşitliği söz konusudur.
- D) Kadınlar yönetimde etkilidir.
- E) Türklerde çekirdek aile yaygındır.

2. Aşağıdakilerden hangisi Türklerde evliliğin daha çok dışarıdan yapılmasının nedenlerinden değildir?

- A) Akraba sayısını artırmak
- B) Birbirlerine destek olmak
- C) Törenin böyle bir şeyi istemesi
- D) İç barışın sağlanmak istenmesi
- E) Boylar arası çatışmayı önlemek

3. Türkler arasında farklı dinler yayılsa da Türkler eski inanışlarını kaybetmemişlerdi.

Aşağıdakilerden hangisi bu duruma örnek olarak gösterilebilir?

- A) Yerleşik yaşama devam etmeleri
- B) Savaş yapmayı ve et yemeyi sürdürmeleri
- C) Tarımın yanı sıra ticaretle uğraşmaları
- D) Çin ile ilişkilerini sürdürmeleri
- E) Kâğıt parayı kullanmaları

4. Aşağıdakilerden hangisi İlk Türk Devletleri’nde görülen dinlerden değildir?

- A) Hristiyanlık
- B) Musevilik
- C) Mecusilik
- D) Gök Tanrı inancı
- E) Budizm

5. İslâmiyet’ten önceki Türklerde ruhun uçarak tanrı katına ulaştığına inanılırdı. Cenaze “eşük” denilen kefen ile toprağa verilirdi. Ölü gömüldükten sonra cenazeye gelen misafirlere “ölü aşı” denilen bir yemek verilirdi. Bu anlayışa bugün Anadolu’nun birçok bölgesinde hâlâ rastlanmaktadır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisine kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Türklerde ahiret inancının olmadığına
- B) Geleneklerin devam ettirildiğine
- C) Türk toplumunda yemek kültürünün önemli olduğuna
- D) Türk toplumunun ölümlere saygı göstermediğine
- E) Ölümlerin kefensiz gömüldüğüne

6. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye Selçukluları zamanında sosyal yardımlaşmaya örnek olarak gösterilebilir?

- A) Lonca
- B) Ahi Teşkilâtı
- C) Menzil Teşkilâtı
- D) Tımar sistemi
- E) Sadaka taşları

7. Çeşitli ırk ve dinlerin bulunduğu Türk – İslâm Devletleri’nde toplumsal ilişkilerin şekillenmesinde en önemli belirleyici unsur aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toplumsal saygı
- B) Askeri kurallar
- C) Töre
- D) İslâm hukuku
- E) Hoşgörü

8- İlk Türk devletlerindeki kut anlayışını açıklayınız

CEVAP: Türk inanışına göre Kağan’ın yönetme yetkisini Gök tanrıdan alma düşüncesine kut denir.

9- Türklerde devlet kaç unsurdan oluşur? İsimlerini yazınız

CEVAP: 4 unsurdan oluşur.

bağımsızlık-millet-ülke-teşkilatlanma

10- Türklerin savaş taktiklerini yazınız?

CEVAP: turan taktiği(kurt oyunu)-keşif(yelme)-yıpratma

11- Osmanlı'da Divan üyeleri kimlerden oluşur?5 tanesini yazınız.

CEVAP: sadrazam-kazasker-defterdar-nişancı-kaptan_1 derya

12- Kağan'ın görevleri nelerdir maddeler halinde yazınız?

CEVAP:

- Devleti, milleti ve töreyi düzene koyar.
- Halkın ihtiyaçlarını karşılar.
- Asayişini sağlar.
- Halkın refah düzeyini artırır.
- Halkın sevgisini kazanır.

13- Türk İslam devletlerinde divan çeşitlerinin isimlerinden 5 tanesini nelerdir?

CEVAP:

Divanı saltanat-divanıistifa-divanıtuğra-divanıişraf-divanıarz

14- İlk Türk İslam devletlerinde devlete ait bazı toprak gelirlerinin memurlara maaş karşılığı olarak verilmesine ne ad verilirdi?

CEVAP: İktâ sitemi

15- I.Ahmet döneminden itibaren uygulanan, Padişahın ölümünden sonra en güçlü değil en yaşlı ve tecrübeli olan şehzadenin padişah olmasına ne denir?

CEVAP: Ekber-Erşed sistemi

16- Divan-ı arz ın görevi nedir?

CEVAP: Askerlik işlerinden sorumlu divan

17- Hükümdarın hakimiyet sembollerini yazınız?

CEVAP:

Otağ ,örgin (taht), kılıç, nevbet, tuğ ,ordu, yay, toy

18- Türk inancına göre Kağan'ın yönetme yetkisini Gök tanrıdan alma düşüncesine ne denir?

CEVAP: Kut anlayışı

19- Türklerde hükümdarların kullandığı ünvanlardan 5 tanesini yazınız?

CEVAP:han-kağan-yabgu-şanyü-ildeber

20- Türklerde kurultay(toy) önemini açıklayınız?

CEVAP: Her türlü devlet işlerinin görüşüldüğü meclistir.

21- Kağan'ın görevleri nelerdir maddeler halinde yazınız?.

CEVAP:

- Devleti, milleti ve töreyi düzene koyar.
- Halkın ihtiyaçlarını karşılar.
- Asayişini sağlar.
- Halkın refah düzeyini artırır.
- Halkın sevgisini kazanır

22- Osmanlı'da Ekber-Erşed sistemini açıklayınız?

CEVAP: I.Ahmet döneminden itibaren uygulanmıştır. Padişahın ölümünden sonra en güçlü değil en yaşlı ve tecrübeli olan şehzadenin padişah olmasıdır.

23- Divan-ı arzın görevi nedir?

CEVAP: Askerlik işlerinden sorumlu divan

24- Türk – İslam devletlerinde taşra teşkilatı kaç yönetim birimine ayrılmıştır adlarını yazınız?

CEVAP:4 'e ayrılır.

eyalet-sancak-kaza-köy

25- Atabey'in görevleri nelerdir?

CEVAP:

Büyük Selçuklularda sancaklara yönetici olarak gönderilen şehzadelerin eğitmeni olan eğitimli kişilerdir.

26- Selçuklularda Gulam sisteminin önemini açıklayınız?

CEVAP:

Satın alınan veya esir alınan çocuklar *gulamhane* denilen yerde askeri,yönetim ve protokol kurallarını öğrenir ve hükümdarın özel ordusu olan hassa ordusunu oluşturlardı.

27- Türk İslam devletlerinde İktta sistemi nedir?

CEVAP:

İlk Türk İslam devletlerinde devlete ait bazı toprak gelirlerinin memurlara maaş karşılığı olarak verilmesine denir.

28- İslamiyet öncesi Türk devletlerinde hükümdarın görevlerinden hangisi sosyal devlet anlayışı ile açıklanabilir?

- A) Orduyu komuta etmek.
- B) Töre hükümlerini uygulamak.
- C) (Dağınık olan Türk boylarını toplamak.
- D) Kurultaya başkanlık yapmak.
- E) Aç kalan halkı doyurmak, açık olan halkı giydirmek.

29- Kök Türklerde, I. Egemenliğin kut anlayışına dayandırılması, II. Önemli siyasi kararların Kurultayda tartışılıp karara bağlanması, III. Yönetimde töreye uygun şekilde hareket edilmesi. Durumlarından hangileri hakanın devlet yönetiminde mutlak otoriteye sahip olmadığının göstergesidir?

- A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

30- Büyük Hun hükümdarları için kullanılan “Tanhu” veya “Şanyü” unvanları “sonsuzluk genişlik ve yücelik” anlamına geliyordu. Bu unvanla hükümdarın yerdeki ve gökteki tüm canlılara hükmetmesi gerektiği belirtiliyordu. Bu durum aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir?

- A) Büyük hun Devleti'nin uzun ömürlü olduğunun.
- B) Türklerde cihan hâkimiyeti anlayışının olduğunun.

C) Türklerde eşitlik anlayışının geliştiğinin.

D) Yöneticilerin seçim yoluyla görevlendirildiğinin.

E) Büyük Hun Devleti'nin taht kavgaları yaşandığının

31- Büyük Selçuklularda hükümdar ailesinden olan melikler eyaletlerde hükümdar adına, kendi yönetimleri altındaki yerleri tam yetki ile idare ederlerdi. Meliklerin para bastırma, savaş açma ve siyasi görüşme yapma yetkileri de vardı. Bu durumun Büyük Selçuklu Devleti'nde aşağıdakilerden hangisine ortam hazırladığı söylenemez?

- A) ülkedeki siyasi birliğin bozulmasına
- B) Merkezi otoritenin sağlanamamasına
- C) Taht kavgalarının yaşanmasına
- D) Fetih hareketlerinin hız kazanmasına
- E) Sultanın mutlak otoritesinin zayıflamasına

32- Osmanlı Devleti'nde I. Ahmet ile ekber ve Erşed sistemi uygulanmaya başlandı. Bundan sonra veraset sistemindeki uygulama, Osmanlı hanedanı içerisinde yaşça en büyük ve en olgun olanının tahta geçmesi şeklinde dönüştürüldü. Buna göre ekber ve Erşed sisteminin, I. Şehzadelerin devlet yönetiminde tecrübe kazanmasını sağlama, II. Taht kavgalarını önleme, III. Kardeş katline son verme Durumlarından hangilerine yönelik olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

33- Büyük Selçuklu Devleti'nde, I. Hacibü'l Hüccab II. Emir-i Candar III. Emir-i Dad Görevlilerinden hangileri saray teşkilatında yer almıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

34- Osmanlı Devleti'nde Divanihümayun vakıf, eğitim ve tüm idari hizmetlerin denetimini yaparak bunlara görevliler atamak, yeni fethedilen bölgelerin tahririni yaptırmak, buhranlı dönemlerde önlemler almak ve mahkeme sayısını yeteri kadar arttırmak gibi görevlere sahipti. Bu durum Divanihümayun'da yer alan,

I. Kazasker II. Reisülküttap

III. Nişancı Görevlilerinden hangilerinin görev alanı ile ilişkilendirilebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

35- Aşağıdakilerden hangisi ilk Türk devletlerine ait saraylarda görev yapan başlıca memurlardan biri değildir?

A) Tamgacı B) Ağıcı C) Tilmaç D) Subaşı E) Bitikçi

36- Türklerde devlet örgütlenmesini oluşturan unsurlar arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

A) Bağımsızlık B) Halk (millet) C) Ülke D) Teşkilat E) Din

37- ilk Türklerde yönetimde başarı devam ettiği sürece kağan tahtında otururdu. Ancak yönetimde siyasi ve ekonomik sıkıntılar yaşanan kağandan Tanrı'nın, "kut"u geri aldığına inanılır ve töreye göre kağan tahttan indirilirdi.

Bu bilgiye göre ilk Türklerde devlet yönetimi için aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) mutlakiyet yönetimi yoktur.
B) Kut inancı, hükümdarların sorumluluklarını arttırmıştır.
C) ilahi kaynaklı iktidar anlayışı hakimdir.
D) Devletin siyasi varlığını uzun süre koruması istenmiştir.
E) kut inancı, taht kavgalarının sona ermesine neden olmuştur.

38- Büyük Selçuklularda uygulanan gulam sistemiyle, diğer milletlerden olan çocuklar küçük yaştan itibaren yetiştirilirdi. Hassa Ordusu da gulam sistemiyle yetişen, düzenli, sürekli ve maaşlı askeri birliklerden oluşuyordu.

Buna göre gulam sistemi için aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Profesyonel bir askeri birliğin kurulmasını sağladığına
B) Farklı etnik topluluklardan askeri alanda yararlanılmasını sağladığına
C) Devlet yönetimine gayrimüslimlerin de katılmasını sağladığına
D) Hazinesinin askeri giderlerinin artmasına neden olduğunun
E) Devlet yönetiminde Türklerin etkili olmasına engel olduğuna

39- Osmanlı Devleti'nde II. Mahmut Dönemi'nde Tımar Sistemi'nin kaldırılması üzerine valilerin kontrolünde Batı tarzında yetiştirilen askeri birlik aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sarıca B) Sekban C) Redif D) Nizam-ı Cedid E) Humbaracı

40- Büyük Selçuklu Devleti'nde kadıların verdikleri kararlara itiraz edilmesi için başvuru kurum aşağıdakilerden hangisidir?

A) Divan-ı Arz B) Divan-ı Mezalim C) Divan-ı Tuğra D) Divan-ı İnşa E) Divan-ı İşraf